

hangt nair uit

Per helikopter gaat het 's richting Rotterdam, en limosine het gezelschap vsterren-designhotel Main- engt. Daar staan de 'bub- aar en volgt een visage en -behandeling. Per power- at het daarna over de Maas iner in Las Palmas, het res- van Herman den Bijker. nd en nacht worden deels met cocktail en clubbe- ond een uurtje of drie gaat ht uit in een fraaie suite t Mainport-hotel. Hoe Jo- e volgende dag uit zijn ontwaakt en weer naar eusen moet vermeldt het nma niet.

op Veluwe

n pakweg 170 kilometer en zonder verlichting A28, en vanaf knooppunt aken de A1 richting Am- n op. Een politieauto wist et voertuig te komen, waar- erdachte het politievoer- n aantal keer ramde. De po- o begon te tollen en kwam stand tegen de vangrail. Bij h liep een agent rugklach- n de man uit Leersum bij n een spijkermat op de of, kwam het voertuig tot d en werd de bestuurder ouden.

EREN
khoeve, 12u: Jumping De Drie-

LE
is Spoolde, Nilantsweg 109,
Fietsvierdaagse richting Zalk en

AG 2 AUGUSTUS

ENBERG
6-18 en 20-22u: Zomerfestival,
e rondvaarten over de Vecht

EM
ad, 11-18u: braderie

EN
ord, Noordweg, 10-12u: inloop-
en Met Kanker

erk, 20u: Rien Donkersloot, orgel-

EREN
khoeve, 8u: Jumping De Drie-

Tík Boem! - en

De EOD heeft bij Zwolle twee blindgangers uit de Tweede Wereldoorlog laten ontploffen.

door **Jelle Boonstra**

ZWOLLE - Vooraf was het stilgehouden. Daarom kon de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) in alle rust bij Zwolle twee bommen laten ploffen. Als je het vooraf meldt, heb je dus de dijk vol mensen, zegt André Kamp. Vandaag is hij projectleider om de twee vliegtuigbommen te laten ontmantelen die bij het graafwerk in de uiterwaarden bij Zwolle zijn gevonden.

De oude spoorbrug bij de IJssel werd in het laatste oorlogsjaar met 800 bommen bestookt. En nog was hij heel, tot de Duitsers hem bij hun terugtocht opbliezen. Twee bommen liggen er nog. Blindgangers, die aan het licht kwamen bij het graafwerk voor Ruimte voor de Rivier.

Al twee dagen bereiden de bommenexperts van defensie in opdracht van waterschap Groot Salland zich voor om de zware jongens te laten ploffen. Vanmorgen zijn de vuurkoorden en slaghoeden aangebracht. Graafmachines zijn nog bezig de bom onder een

metershoge heuvel van zand te begraven. De enkele jogger en wielrenner op de Schellerdijk kijkt er even naar. Maar niemand weet dat er bommen liggen, die vanaf 13.23 uur op twee minuten na elkaar zullen exploderen - zodra de Sprinter naar Lelystad de rode spoorbrug is gepasseerd en er een half uur geen treinverkeer zal zijn. De IJssel is nu al gestremd, Rijkswaterstaatbootjes houden het in de gaten.

Rond de Britse duizendponder is een cirkel van 220 meter getrokken, waarbinnen niemand komen mag. Om de lichtere bom is dat 180 meter. Motoragenten houden nu aan weerskanten van de dijk de mensen tegen. Ook een handjevol fietsers op de spoorbrug moet afstappen. Niet vanwege het risico, zegt projectleider Kamp, maar als ze van de knal zouden schrikken, zouden hun fietssturen misschien in elkaar komen, en zo is er alsnog een risico.

Gaandeweg wordt het landschap leeg. Zelfs de deur van het oranje Boelstoilet in het vrije veld (Nederland = Arboland) is met een

hangslot afgesloten om te voorkomen dat scherven van de bom iemand tot laatste slachtoffer van de Tweede Wereldoorlog kunnen maken.

De ontstekingskastjes met de rode knop staan net buiten beide gevarencirkels op een dijkje. En Gerrit Sluiter en z'n zoon Maurice mogen de bommen laten knallen. Gerrit vertrekt na 68 jaar uit deze Scheller en Oldeneler Buitenwaarden. Zijn huis ligt dicht bij de bommen. Verderop aan de dijk blinken al de nieuwe huizen die voor de Sluiters worden gebouwd. De verhuizing is pas in december, maar Gerrits ogen worden vochtig, z'n familie woonde hier driehonderd jaar.

Maurice doet de kleine bom. „Niet te hard drukken, dan komt-ie te hard uit”, zegt commandant Kievith, maar kennelijk is dat legerhumor. Een soldate telt af: Opgelet, 3-2-1. Maurice drukt. Een harde tik van de slaghoed en een doffe boem. Even beweegt de aarde zoals de bewoners op de Noord-Groningse aardgasvelden dat af en toe in hun slaap ervaren. En dan Gerrit. 3-2-1. En dan ták, en een vele grotere BOEM!!- gevolgd door een scherpe kruitlucht in de zomerbries. „Prachtig compact!” zegt de EOD, het zand kwam omhoog en valt op dezelfde plek neer. Volgens het boekje. Toch stelt het een beetje teleur. Waarom niet zo'n grote klap als op het strand? „Als we de ruimte hebben, en we kunnen publiek op afstand houden, dan doen we het wel eens met minder zand”, zegt Kamp. „Voor de mensen”. Gerrit is tevreden. Decennia lang hooiden ze op dit land, honderden keren zijn ze met de trekker over de bommen gereden. „Ik vond dit een mooie afsluiter.” Of zoals de Britse bommengooiers het dan zeggen: „Let's go a out with a bang.”

■ De duizendponder, zoals de vliegtuigbom in de wandeling heet, uitgegraven op anderhalve meter diepte. foto EOD

“Wat het speciaal maakt, is dat de bommen zo dicht bij de spoorbrug liggen

Bas Kievit, EOD

daarna ták BOEM!!

■ Maurice Sluiter zit klaar om de kleinste bom te laten springen. Zijn vader Gerrit zit er op de hurken bij en legt het vast voor het familie-archief. Vader en zoon wonen in huizen het dichtste bij de bommen. Ze moeten de uiterwaarden voor 'Ruimte voor de Rivier' in december verlaten. foto Frans Paalman

Bom laten ontploffen is als kampvuur maken

door Dick Laning

ZWOLLE - Het laten ontploffen van een bom is te vergelijken met het aanleggen van een kampvuurtje, vertelt sergeant-majoor Bas Kievith van de Explosieven Opruimings Dienst (EOD).

„Dan probeer je ook niet meteen een boomstammetje aan te steken, maar neem je eerst aanmaakhout. In een explosieketent is het net zo: je hebt heel gevoelig materiaal, minder gevoelig en ongevoelig materiaal. Het gevaarlijkste moment is het aansluiten van het slagpijpje op het slagsnoer, want dat slagpijpje is heel gevoelig.” Al is het dagelijks werk, een routi-

neklus wil Kievith het vernietigen van de twee vliegtuigbommen bij de IJssel niet noemen.

Dit jaar 2300 bommen

ZWOLLE - De EOD beleeft een explosief jaar. Sergeant-majoor Bas Kievith voorspelt dat er dit jaar 2300 meldingen komen, tegen gewoonlijk 1800 tot 2000 meldingen per jaar. „Er zijn nu wat projecten op plaatsen waar veel gevallen is. In dit geval bij een spoorbrug”, zegt hij. „Ook een vliegveld is een belangrijke vindplaats.

„Wat het speciaal maakt is dat de bommen zo dicht bij de spoorbrug liggen. Meestal werken we

In Twente liggen bijvoorbeeld nog 26 bommen op ons te wachten.” Een gemiddelde dag betekent zeven meldingen van explosieven. Naast de gewone bommen zijn er jaarlijkse nog eens 250 'geïmproviseerde ontploffingen', zoals Kievith ze noemt. „Dan heb je het over plofkraken of verdachte pakketjes.”

dan met een containerconstructie. Dan plaatsen we containers vol zand rondom de vindplaats, halen de ontsteker eruit en voeren het lichaam van de bom af. Hier was het mogelijk én goedkoop om ze op locatie te laten springen. Dat heeft dan de voorkeur, omdat er dan ook minder risico's zijn.”

In de 1000-ponder zat nog 238 kilo springstof en in de 500-ponder 110 kilo.

Om de bommen gecontroleerd te laten ontploffen is door de EOD 'eigen' springstof aangebracht. De grootste bom was bovendien afgedekt met 850 kuub zand, de kleinste met 600 kuub.